

Nr 108.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att överlämna vissa arbetsuppgifter till riksskattenämnden, m. m.; given Stockholms slott den 7 mars 1952.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen föreslås bl. a. att riksdagen bemyndigar Kungl. Maj:t uppdraga åt riksskattenämnden att fr. o. m. den 1 juli 1952 eller senare dag, som kan befinnas lämplig, övertaga vissa arbetsuppgifter, sammanhängande med uppbörds- och taxeringsförfarandet samt tillämpningen av mellan Sverige och främmande stater ingångna dubbelbeskattnings- och handräckningsavtal, vilka uppgifter f. n. ankomma å Kungl. Maj:t.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 7 mars 1952.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, DANIELSON, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, anmäler fråga om *överlämnande till riksskattenämnden av vissa ärenden, m. m.* samt anför därvid följande.

Angående området för riksskattenämndens ämbetsbefattning är i 135 a § taxeringsförordningen stadgat, att nämnden har att genom rådgivande och vägledande verksamhet främja en riktig och enhetlig tillämpning av nämnda förordning samt av de skatteförfattningar, enligt vilka taxering verkställs på sätt i taxeringsförordningen sägs. I förordningen den 1 juni 1951 (nr 442) om rätt att av riksskattenämnden erhålla förhandsbesked i taxeringsfrågor har nämndens befattning med sådana ärenden närmare reglerats.

I propositionen nr 64 till 1951 års riksdag, däri Kungl. Maj:t förelade riksdagen förslag till inrättande av en riksskattenämnd, lämnades en ingående redogörelse för vilka arbetsuppgifter, som syntes böra ankomma på nämnden. Därvid framhölls bland annat att inrättandet av ett centralt organ på taxeringsväsendets område skulle möjliggöra en i och för sig önskvärd avlastning av finansdepartementets rättsavdelnings arbetsbörda, varigenom rättsavdelningen kunde mera fullständigt disponeras för sina egentliga arbetsuppgifter. De uppgifter, som med detta uttalande åsyftades skola framdeles överlämnas till riksskattenämnden, voro uppgifter av administrativ och organisatorisk art vilka kunde anses falla inom ramen för ett centralt taxeringsorgans ämnesområde. Att förslag till sådant överlämnande icke underställdes riksdagen redan i samband med förslaget om riksskattenämndens inrättande, sammanhängde med önskemålet att nämnden och dess kansli skulle hinna göra sig förtrogna med de redan från början ålagda arbetsuppgifterna och att erfarenhet skulle vinnas rörande behovet av personal, innan ytterligare uppgifter pålades nämnden. I samband härmed torde även få erinras om det i nyssnämnda proposition nr 64 gjorda uttalandet att spörsmålet om överlämnande till nämnden av arbetet med upprättandet och distribuerandet av de s. k. källskattetabellerna samt av ärenden, som sam-

manhånga med tillämpningen av mellan Sverige och fråmmande stater ingånga avtal till förhindrande av dubbelbeskattning och om handrækning i skatteårenden, syntes bõra prõvas i samband med medelsanvisningen till riksskattenåmnden för budgetåret 1952/53.

I årets statsverksproposition (VII ht s. 2, under rubriken Finansdepartementet: Avlöningar) har angivits, att förslag om överförande till riksskattenåmnden av de i det föregående berõrda arbetsuppgifterna komme att i ett senare sammanhang anmålas för riksdagen. I samma proposition (VII ht s. 75, under rubriken Riksskattenåmnden: Avlöningar) har — efter en redogõrelse för riksskattenåmndens förslag till medelsanvisning för budgetåret 1952/53, vilket förslag grundats på förutsætningen att nåmndens arbetsuppgifter skulle på antytt sätt utvidgas — vidare angivits att jämvål frågan om överlåtande på riksskattenåmnden av faststållande av formulår till vissa deklarationsblanketter komme att i ett senare sammanhang anmålas för riksdagen.

Med åberopande av det sagda får jag nu återkomma till dessa frågor.

1. Med uppbõrdsfõrfarandet sammanhängande arbetsuppgifter.

Enligt uppbõrdsfõrordningen ankommer på Kungl. Maj:t att faststålla vissa tabeller, formulår m. m. Sålunda stadgas i 4 § 1 mom. (senaste lydelse se 1951: 421), att Kungl. Maj:t skall för varje inkomstår faststålla i fõrfattningsrummet angivna skattetabeller. Skattetabellerna skola för olika inkomstbelopp, beråknade för vecka och månad eller annan tid som Kungl. Maj:t beståmmer, angiva dårå belõpande preliminår skatt. I 3 mom. samma paragraf (senaste lydelse se 1947: 585) angives att för envar av de i 4 § 1 mom. kommunalskattelagen angivna fem ortsgrupperna skola uppråttas sårskilda tabeller, angivande den preliminåra skatten under bland annat den förutsætningen, att det sammanlagda belõppet av kommunal inkomstskatt, landstingsmedel och tingshusmedel beråknas för skattekrõna och skatteõre till vissa i hela krontal beståmda belopp, vilka av Kungl. Maj:t faststållas för varje inkomstår. — I 8 § stadgas, att om skattskyldig åtnjuter jänte kontant inkomst naturafõrmåner i form av kost och bostad eller endera av dessa fõrmåner, skall preliminår A-skatt beråknas efter de nämnda inkomstfõrmånernas sammanlagda värde. Tillika angives, att Kungl. Maj:t har att faststålla de värden som sagda naturafõrmåner skola anses åga inom olika delar av riket vid tillämpningen av uppbõrdsfõrordningen. — Enligt 19 § skall preliminår sjålvdeklaration avfattas å blankett enligt formulår, som det åligger Kungl. Maj:t att faststålla. — I 28 § samma fõrordning angives under vilken tid uppbõrdstermin skall infalla, varefter tillågges, att Kungl. Maj:t må, om sårskilda omståndigheter dårtil tillfõranleda, efter generalpoststyrelsens hõrande, fõreskriva att uppbõrdstermin under viss månad skall infalla under annan tid ån den, som enligt den antydda

föreskriften eljest skulle ifrågakomma. — 38 § (senaste lydelse se 1947: 585) utsäger, att debitering av preliminär B- och C-skatt, slutlig och kvarstående skatt samt tillkommande skatt skall ske å uppbördskort, som upprättas i enlighet med av Kungl. Maj:t fastställt formulär. Tillika angives i paragrafen, att i den mån Kungl. Maj:t därom förordnar skall jämväl debiteringslängd upprättas. — Enligt 40 § skall för envar skattskyldig, för vilken upplagts särskilt uppbördskort, utfärdas debetsedel, upptagande å uppbördskortet angivna uppgifter. Vid debetsedeln skola vara fogade genom perforering fränskiljbara skatteanvisningar, avsedda för inbetalning av skatt. Debetsedel och skatteanvisningar skola upprättas i enlighet med av Kungl. Maj:t fastställt formulär.

De uppgifter, som enligt det nyss återgivna ankomma på Kungl. Maj:t, äro sådana, vilka lämpligen synas kunna överlämnas till riksskattenämnden. Vad särskilt angår fastställandet av värdet å naturaförmåner, till vilka hänsyn skall tagas vid preliminärskatteuppbörden, må framhållas, att riksskattenämnden årligen har att granska länsanvisningarna för det lokala taxeringsarbetet; därigenom vinner nämnden en god förtrogenhet med rådande uppfattning angående värdet av dylika förmåner. Kungl. Maj:t har till ledning för fastställandet av förmånernas värde regelmässigt infordrat yttrande och förslag i saken från socialstyrelsen. Det torde även vara lämpligt, att — om fastställandet framdeles skulle ankomma på riksskattenämnden — nämnden först inhämtar socialstyrelsens mening.

Mot ett överlämnande till riksskattenämnden av de nyss berörda arbetsuppgifterna skulle möjligen kunna invändas, att därigenom komme vissa med uppbördsförfarandet sammanhängande uppgifter att handläggas av riksskattenämnden medan andra sådana omhänderhavas av centrala uppbördsnämnden. Detta torde emellertid i och för sig icke innebära någon olägenhet; något direkt samband mellan de olika uppgifterna föreligger nämligen i huvudsak ej. Jag vill därjämte erinra om vad som framhölls i den förut omnämnda propositionen nr 64 till 1951 års riksdag därom, att det visserligen syntes tänkbart att låta riksskattenämnden övertaga centrala uppbördsnämndens uppgifter men att denna fråga borde prövas framdeles och sedan den pågående översynen av uppbördsförfarandet avslutats och centrala uppbördsnämnden fullföljt de arbetsuppgifter, som kunde förutses bli föranledda av denna översyn. Innebörden av detta uttalande var att frågan om överförande av centrala uppbördsnämndens arbetsuppgifter till riksskattenämnden väl vore förtjänt att prövas men att så först framdeles borde ske. Med hänsyn härtill synes icke nu böra ifrågakomma att tilldela uppbördsnämnden sådana arbetsuppgifter, som i och för sig äro väl förenliga med riksskattenämndens allmänna uppgifter. Däremot torde det ligga i sakens natur att, under den tid uppbördsnämnden alltjämt är i funktion, denna nämnd lämnar riksskattenämnden biträde vid fullgörandet av de ifrågavarande arbetsuppgifterna.

Jag förordar följaktligen, att till riksskattenämnden överlämnas de med

uppbördsförfarandet sammanhängande arbetsuppgifter, varom i det föregående varit tal. Detta synes böra ske så, att Kungl. Maj:t bemyndigas uppdraga åt riksskattenämnden att fr. o. m. den 1 juli 1952 eller den senare dag, som kan befinnas lämplig, övertaga arbetsuppgifterna i fråga.

Det må i detta sammanhang tilläggas, att om åt riksskattenämnden komme att uppdragas handhavandet av de uppgifter, varom i det föregående varit tal, riksskattenämndens beslut i förevarande hänseenden böra publiceras i Svensk författningssamling i samma omfattning som Kungl. Maj:ts motsvarande beslut för närvarande publiceras.

2. Med taxeringsförfarandet sammanhängande arbetsuppgifter.

I taxeringsarbetet användes ett stort antal blanketter, vartill formulär fastställas av Kungl. Maj:t. I taxeringsförordningen har beträffande vissa formulär uttryckligen angivits att fastställandet ankommer på Kungl. Maj:t; därjämte har i särskilda skatteförfattningar stadgats att där avsedda formulär skola fastställas av Kungl. Maj:t.

Vid sidan av nu antydda blanketter användas inom taxeringsarbetet även andra sådana, nämligen för inhämtande av vissa upplysningar från de skattskyldiga eller för taxeringsmyndigheternas interna bruk. Beträffande dessa blanketter förordades i propositionen nr 64 till 1951 års riksdag med förslag till inrättande av ett centralt taxeringsorgan, att riksskattenämnden skulle fastställa formulär till erforderliga blanketter, något som dock icke borde betaga taxeringsmyndigheterna möjlighet att i begränsad omfattning själva upprätta blanketter för mera speciella ändamål. Något uttryckligt stadgande angående riksskattenämndens befattning med dessa formulär ansågs icke erforderligt. Om dessa blanketter och formulär är i detta sammanhang icke tal.

Vad först angår i *taxeringsförordningen* omförmälda blanketter och formulär, må här erinras om följande. Enligt uttrycklig föreskrift skall Kungl. Maj:t fastställa:

enligt 17 § (senaste lydelse se 1950:123) formulär till blankett för allmän fastighetsdeklaration;

enligt 22 § 1 mom. formulär till blankett för särskild fastighetsdeklaration;

enligt 27 § formulär till blankett för allmän självdeklaration och särskild självdeklaration som i 28 § sägs (senaste lydelse se 1943:855);

enligt 31 § (senaste lydelse se 1951:792) formulär för avgivande av uppgifter erforderliga för tillämpning av gällande bestämmelser rörande avdrag för värdeminskning samt för lämnande av utdrag av räkenskaperna till styrkande av dessa uppgifter;

enligt 40 a § 1 mom. formulär till blankett att användas av bostadsförening och bostadsaktiebolag för avlämnande av vissa i författningsrummet närmare angivna uppgifter;

enligt 41 § (senaste lydelse se 1943:855) formulär till blankett att användas vid avlämnande av sådan särskild uppgift angående renskötsel, som avses i 26 § 3 mom.; samt

enligt 42 § 3 mom. (senaste lydelse se 1943:855) formulär för avgivande av uppgift angående utdelning och ränta, varom i nämnda moment talas.

Även i *särskilda skatteförfattningar* återfinnas bestämmelser om att Kungl. Maj:t skall fastställa vissa formulär. Här må erinras om följande.

Enligt 15 § förordningen den 2 maj 1947 (nr 174) om investeringsfonder (angående paragrafens senaste lydelse se 1950:590) skall skattskyldig vid självdeklaration foga vissa uppgifter enligt formulär, som fastställs av Kungl. Maj:t. — En motsvarande föreskrift återfinnes även i 9 § förordningen den 11 maj 1951 (nr 230) med provisoriska bestämmelser om särskilda investeringsfonder för ersättande av förlorade inventarier och lagertillgångar.

I 4 § förordningen den 28 maj 1943 (nr 265) om begränsning av skatt för svensk livförsäkringsanstalt angives, att försäkringsanstalt, som vill göra i nämnda paragraf omnämnd ansökan, skall göra detta å blankett, vartill formulär fastställs av Kungl. Maj:t.

I 4 § förordningen den 26 juli 1947 (nr 584) med provisoriska bestämmelser om begränsning av skatt i vissa fall föreskrives att ansökan, som i samma paragraf sägs, skall göras å blankett, vartill formulär fastställs av Kungl. Maj:t.

I 9 § förordningen den 27 juni 1927 (nr 321) om skatt vid utskiftning av aktiebolags tillgångar angives, att Kungl. Maj:t har att fastställa formulär för deklaration till utskiftningskatt.

De formulär, som enligt det nyss sagda skola enligt gällande bestämmelser fastställas av Kungl. Maj:t, äro samtliga sådana, vilkas fastställande enligt min mening lämpligen bör ankomma på riksskattenämnden. Vad särskilt angår deklara-tionsformulären, skola dessa enligt 27 § taxeringsförordningen upprättas i enlighet med i nämnda förordning meddelade bestämmelser. Taxeringsförordningens närmare föreskrifter härutinnan äro i vissa hänseenden relativt knapphändiga, i följd varav den myndighet, å vilken fastställandet av formulären ankommer, har att i viss omfattning efter eget bedömande avgöra vad formulären skola innehålla. Detta torde emellertid icke utgöra något avgörande skäl för att fastställandet även i fortsättningen skall förbehållas Kungl. Maj:t. Med hänsyn till att i riksskattenämnden ingå företrädare såväl för de skattskyldiga som för taxeringsmyndigheterna och vidare med hänsyn till den erfarenhet, som nämnden i sin egenskap av centralt organ på taxeringsväsendets område erhåller, synes enligt min mening någon avgörande invändning icke vara att rikta mot att riksskattenämnden anförtros uppgiften i fråga.

Jag förordar alltså att riksdagen underställes förslag till bemyndigande för Kungl. Maj:t att uppdraga åt riksskattenämnden att fr. o. m. den 1 juli 1952 eller den senare dag, som kan befinnas lämplig, fastställa de formulär, varom i det föregående varit tal. Det må tilläggas att det kan visa sig lämp-

ligt att icke på en gång utan successivt överlämna de uppgifter, varom här är fråga.

Skulle fastställandet av formulären överlämnas till riksskattenämnden, bör ankomma å nämnden att, i motsvarande omfattning som för närvarande sker, i Svensk författningssamling publicera i ämnet fattade beslut.

Vad angår de vid taxeringsarbetet använda *längderna*, får jag i detta sammanhang erinra om följande bestämmelser i taxeringsförordningen. Enligt 62 § 3 mom. skola beredningsnämndens förslag till taxering upptagas i särskilda fastighetslängder, däri fastighetstaxeringsnämnden jämlikt 66 § 3 mom. antecknar beslut, som innefatta avvikelser från beredningsnämndens förslag. Även beslut av fastighetstaxeringsnämnd i stad skola jämlikt 67 § 3 mom. antecknas i fastighetslängder. I 73 § lämnas föreskrifter angående anteckning av vissa fastighetsprövningsnämndens beslut i särskild ändringslängd. I fråga om den årliga taxeringen stadgas i 86 § att för varje taxeringsdistrikt eller närmare angiven del därav skola föras fastighetslängder, inkomstlängd och förmögenhetslängd, varjämte i 98 § lämnas föreskrift om anteckning i särskild ändringslängd av vissa länsprövningsnämndens beslut.

Beträffande förändret av nu angivna längder lämnas i taxeringsförordningen vissa föreskrifter, varjämte i förordningen utsäges att närmare föreskrifter angående längdföringen meddelas av Kungl. Maj:t. Dylika föreskrifter ha upptagits i kungörelsen den 28 september 1928 (nr 382) med vissa föreskrifter rörande taxeringsförfarandet.

I fråga om själva fastställandet av formulär till längder stadgas i 116 §, sådan denna paragraf lyder efter däri genom förordning den 1 juni 1951 (nr 441) om ändring i taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379) företagen ändring, att detta fastställande ankommer å Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts förordnande, riksskattenämnden.

Något ytterligare bemyndigande av riksdagen erfordras alltså ej för att Kungl. Maj:t skall kunna till riksskattenämnden överlämna uppgiften att fastställa längdformulären. Lämnas nämnden sådant bemyndigande, innebär detta alltså att formulären skola av riksskattenämnden fastställas på grundval av de i taxeringsförordningen och i kungörelsen den 28 september 1928, nr 382, lämnade föreskrifterna.

Av 116 § taxeringsförordningen framgår även att Kungl. Maj:t äger uppdraga åt riksskattenämnden att fastställa formulär till anmaningar, under rättelse om avvikelser från deklaration eller annan till ledning för egen taxering lämnad uppgift samt andra föreskrivna underrättelser med mera dylikt.

Det är min avsikt, att vid ett senare tillfälle föreslå Kungl. Maj:t att till riksskattenämnden överlämna de nu senast antydda uppgifterna.

3. Med tillämpningen av mellan Sverige och främmande stater ingångna dubbelbeskattningsavtal sammanhängande arbetsuppgifter.

Enligt 72 § 2 mom. kommunalskattelagen, 20 § 2 mom. förordningen om statlig inkomstskatt och 20 § 2 mom. förordningen om statlig förmögenhetsskatt äger Kungl. Maj:t, till förekommande eller lindring av dubbelbeskattning, träffa överenskommelse med annan stats regering om fördelning i beskattningshänseende mellan den främmande staten och Sverige av inkomst eller förmögenhet, som är underkastad dubbelbeskattning. Enligt samma bestämmelser äger Kungl. Maj:t vidare, under förutsättning av ömsesidighet i tillämpliga hänseenden, förordna, att viss inkomst eller viss förmögenhet eller inkomst eller förmögenhet av visst slag skall helt eller delvis vara fri från beskattning här i riket.

Med stöd av dessa bestämmelser ha ett stort antal avtal till undvikande av dubbelbeskattning av inkomst och förmögenhet ingåtts.

Vad först angår s. k. *fullständiga* eller *allmänna avtal*, vilka regelmässigt underställts riksdagen för godkännande, ha sådana träffats med *Tyska riket* den 25 april 1928, med *Danmark* den 6 maj 1932, med *Nederländerna* den 21 mars 1935, med *Ungern* den 17 juni 1936, med *Frankrike* den 24 december 1936 med tilläggsavtal den 5 maj 1939, den 8 april 1949 och den 28 oktober 1950, med *Island* den 8 september 1937, med *Amerikas Förenta Stater* den 23 mars 1939, med *Norge* den 21 juni 1947, med *Schweiziska Edsförbundet* den 16 oktober 1948, med *Storbritannien* den 30 mars 1949, med *Finland* den 21 december 1949, med *Canada* den 6 april 1951 och med *Österrike* den 19 juli 1951.

Det må tilläggas att vissa av de nyssnämnda avtalen kompletterats med särskilda överenskommelser i speciella hänseenden.

I anledning av avtalen och överenskommelserna ha vissa kungörelser utfärdats av Kungl. Maj:t. Dessa återfinnas såvitt angår avtal eller överenskommelse med *Tyska riket* i SFS 1928: 485, 1939: 17 och 1943: 82, med *Danmark* i SFS 1932: 348, 1939: 19, 1943: 84 och 1944: 259, med *Nederländerna* i SFS 1935: 139, 1939: 20 och 1943: 85, med *Ungern* i SFS 1937: 1008, 1939: 22 och 1943: 87, med *Frankrike* i SFS 1937: 1003, 1939: 21 och 945, 1943: 86, 1949: 519 samt 1951: 74 och 383—385, med *Island* i SFS 1938: 111, med *Amerikas Förenta Stater* i SFS 1940: 1042 och 1943: 88, med *Norge* i SFS 1947: 791 samt 1948: 4 och 603, med *Schweiziska Edsförbundet* i SFS 1949: 150 och 151, med *Storbritannien* i SFS 1949: 523 och 524 samt 1950: 491, med *Finland* i SFS 1950: 198 och 199, med *Canada* i SFS 1951: 626 och 627 samt med *Österrike* i SFS 1951: 739.

Även s. k. *partiella avtal* ha i en del fall träffats. Någon närmare redogörelse härutinnan är emellertid i förevarande sammanhang icke erforderligt att lämna. Dessa avtal innehålla nämligen icke bestämmelser, till vilka äro knutna sådana tillämpningsuppgifter som böra ankomma på riksskatte-nämnden.

Så är däremot fallet beträffande de först omnämnda avtalen. I dessa återfinnas exempelvis sådana bestämmelser som *att* de avtalsslutande staternas högsta finansmyndigheter skola träffa särskilda överenskommelser då tvivelsmål uppkommer om i vilken stat skattskyldig skall anses vara bosatt eller då de förutsättningar, som enligt avtalet skola vara härutinnan avgörande, föreligga samtidigt i båda staterna, *att* om skattskyldig visat att av beskattningsmyndigheterna i de avtalsslutande staterna vidtagna åtgärder för honom medfört dubbelbeskattning, må han häremot göra erinringar hos den stat, vars medborgare han är, därvid denna stats högsta finansmyndighet har att träffa överenskommelse med den andra stats högsta finansmyndighet i syfte att undanröja dubbelbeskattningen, *att* de högsta finansmyndigheterna i de avtalsslutande staterna kunna träffa särskilda överenskommelser till undvikande av dubbelbeskattning i fall, som icke regleras i avtalet, ävensom i fall, då svårighet eller tvivelsmål uppkommer vid avtalets tolkning och tillämpning, *att* tvivelaktiga frågor rörande skatter, å vilka avtalet är tillämpligt, skola avgöras i samförstånd mellan båda staternas högsta finansmyndigheter, *att* uppdelning av inkomster i särskilt angivna fall skall ske enligt av de högsta finansmyndigheterna slutet särskilt avtal härom, *att* de högsta finansmyndigheterna skola träffa överenskommelser från fall till fall beträffande personer, som äro medborgare i båda de avtalsslutande staterna, då enligt avtalet medborgarskapet är avgörande för beskattningen *samt att* särskilda överenskommelser kunna av de högsta finansmyndigheterna träffas från fall till fall angående sådana personer, som icke tillhöra någon av de båda avtalsslutande parterna.

Bestämmelser av nu antydd art återfinnas såvitt angår *avtalet med Tyskland* i artiklarna 10, 13, 14 och 15 samt i punkterna 1, 7, 14 och 15 i det vid avtalet fogade slutprotokollet, *avtalet med Danmark* i artiklarna 10, 11 och 12 samt i punkterna 1, 2, 5, 6, 11, 12, 17 och 18 i det vid detta avtal fogade slutprotokollet, *avtalet med Nederländerna* i artiklarna 5 och 7 samt i punkt XII i avtalets slutprotokoll, *avtalet med Ungern* i artiklarna 14—16 samt i punkterna 1, 2, 10 och 11 i det vid avtalet fogade slutprotokollet, *avtalet med Frankrike* i artiklarna 3 och 15 samt i punkterna 1, 6 och 12 av det vid avtalet fogade protokollet, *avtalet med Island* i artikel 1, *avtalet med Amerikas Förenta Stater* i artiklarna II och XX samt i punkterna 3 och 15 i det vid avtalet fogade protokollet, därvid må anmärkas att i sistnämnda avtal anges att de åsyftade åtgärderna ankomma, för Sveriges vidkommande, å finansdepartementet, *avtalet med Norge* i artikel 10 samt i punkterna 1, 2, 5, 6, 11 och 12 i avtalets slutprotokoll, *avtalet med Schweiziska Edsförbundet* i artiklarna 2 och 10 samt i avtalets slutprotokoll gjorda förklaringar till artiklarna 1, 4 och 9, därvid anges att de åsyftade åtgärderna ankomma, för Sveriges vidkommande, å finansdepartementet, *avtalet med Finland* i artiklarna 3, 11, 14, 15 och 16 samt i de vid avtalets slutprotokoll fogade förklaringarna till artiklarna 2 och 5 samt *avtalet med Canada* i artikel XIX.

I några av avtalen har vidare angivits, att utbyte mellan behöriga myndigheter i de avtalsslutande staterna skall göras av vissa taxeringsuppgifter o. d.

Det må tilläggas, att i de i anledning av avtalen utfärdade tillämpningskungörelserna angivits, att skattskyldig, som blivit föremål för dubbelbeskattning, äger till finansdepartementet ingiva till Kungl. Maj:t ställd ansökan om åtgärd till undvikande av denna dubbelbeskattning.

Tillämpningen av dubbelbeskattningsavtalen ankommer i första hand på beskattningsnämnderna och, efter i det enskilda fallet anförda besvär, på skattedomstolarna. Som framgår av det förut sagda skall emellertid i vissa fall Kungl. Maj:t eller finansdepartementet verka för undanröjande av sådan dubbelbeskattning som likväl uppkommit. Skattskyldig, som genom beskattningsmyndigheternas åtgöranden i de berörda staterna blivit föremål för dubbelbeskattning, äger nämligen hänvända sig till Kungl. Maj:t (finansdepartementet) med hemställan om åtgärder i saken. Gången blir då i allmänhet den, att genom departementets försorg inhämtas alla tillgängliga upplysningar, som kunna lämnas av den skattskyldige och av vederbörande myndigheter. Därjämte infordras regelmässigt yttrande i ärendet från vederbörande länsstyrelse och från kammarrätten.

Frågan underställes därefter Kungl. Maj:t för prövning. Framgår av den verkställda utredningen, att dubbelbeskattningen, med hänsyn till avtalets innehåll, bör undanröjas genom eftergift av skatt i Sverige, förordnas om att den härstädes verkställda taxeringen skall undanröjas eller nedsättas.

Intages däremot den ståndpunkten att dubbelbeskattningen bör undanröjas genom eftergift från den andra statens sida, underställes frågan genom finansdepartementets försorg behörig myndighet i nämnda stat. Godtagas därvid de från svensk sida anförda synpunkterna, beslutar sistnämnda myndighet att skattekravet i dess hemland skall eftergivnas.

Flertalet uppkommande frågor lösas i enlighet med vad nu sagts. I ett mindre antal fall kunna de båda staternas berörda myndigheter icke omedelbart enas om hur avtalet i dessa fall skall tolkas; först efter ytterligare förhandlingar uppnås ett slutligt avgörande, som understundom kan ur båda staternas synpunkt te sig som en kompromisslösning. — Ett i viss mån liknande förfarande kan även äga rum i sådana fall, då dubbelbeskattningen sammanhänger med spörsmål som över huvud icke uttryckligen reglerats i avtalet i fråga.

Av det nu anförda framgår att flertalet tillämpningsfrågor av beskaffenhet att med nuvarande ordning kräva Kungl. Maj:ts (finansdepartementets) medverkan äro av ren tillämpningsnatur och till denna del i princip av beskaffenhet att böra kunna överlämnas för handläggning till underordnad myndighet. Att ett sådant överlämnande även kommer till stånd framstår såsom angeläget med hänsyn till att ärendena ofta äro tidskrävande. Därtill kommer att antalet dubbelbeskattningsfrågor är i och för sig stort; som exempel kan nämnas att till finansdepartementet inkommo under vart och ett av åren 1949—1951 mellan 50 och 100 framställningar sammanhängande enbart med tillämpningen av det svensk-danska dubbelbeskattningsavtalet.

Om sålunda flertalet av de nu ifrågavarande ärendena är av beskaffenhet att kunna överlämnas till annan myndighet, är det å andra sidan uppenbart, att vissa frågor måste även framdeles handläggas av Kungl. Maj:t. Detta gäller främst sådana spörsmål, där bestämda motsättningar de berörda staterna emellan rörande avtalets tolkning i särskilda fall föreligga eller kunna förutses komma att föreligga, ävensom vissa frågor om undanröjande av dubbelbeskattning i hänseenden som icke reglerats genom avtalet eller eljest frågor av särskild betydelse.

Att riksskattenämnden är ett organ, som i och för sig är väl lämpat att handha sådana med tillämpningen av dubbelbeskattningsavtalen sammanhängande spörsmål, vilkas handläggning enligt vad nyss sagts bör kunna överföras från Kungl. Maj:t (finansdepartementet), torde vara uppenbart. Jag vill därför i princip förorda, att berörda arbetsuppgifter överföras till nämnden.

Av det förut sagda framgår, att i dubbelbeskattningsavtalen direkt ut-sagts att de berörda tillämpningsfrågorna skola handhas av högsta finansmyndigheten (i vissa fall finansdepartementet). Med högsta finansmyndigheten torde ha avsetts Kungl. Maj:t. Härav följer att ett överförande av arbetsuppgifterna i fråga förutsätter — förutom riksdagens medgivande — att den främmande staten förklarar sig biträda en sådan ändring i avtalet, som ett överlämnande av uppgifterna till riksskattenämnden innebär. Skulle riksdagen fatta beslut i enlighet med vad jag i det föregående förordat, få alltså överläggningar efter hand upptagas med de stater, vilka träffat dubbelbeskattningsavtal med Sverige.

Sammanfattningsvis får jag alltså förorda, att riksdagen underställes förslag av innebörd att sådana med tillämpningen av dubbelbeskattningsavtalen avseende inkomst och förmögenhet sammanhängande frågor, som icke enligt det förut sagda äro av beskaffenhet att bära avgöras av Kungl. Maj:t, må av Kungl. Maj:t, efter därom med vederbörande främmande stat träffat avtal, överlämnas till riksskattenämnden för handläggning. Då i vissa avtal stadgats att utbyte av taxeringsuppgifter berörda stater emellan skall äga rum, bör Kungl. Maj:t även medgivas rätt att uppdraga åt riksskattenämnden att översända respektive mottaga dylika uppgifter.

4. Med tillämpningen av mellan Sverige och främmande stater ingångna handräckningsavtal sammanhängande arbetsuppgifter.

Sverige har med vissa stater träffat avtal om ömsesidig handräckning beträffande inkomstskatter samt andra skatter och avgifter. Sådana avtal ha träffats med *Tyska riket* den 14 maj 1935 (SFS 1935: 567 och 568 samt 1939: 23 och 206), med *Frankrike* den 24 december 1936 (SFS 1937: 790 och 791, 1 003—1 006 samt 1940: 1 040) med tilläggsavtal den 5 maj 1939 (SFS 1939: 945), med *Amerikas Förenade Stater* den 23 mars 1939 (SFS 1940: 1 042 samt 1941: 999 och 1 000), med *Finland* den 10 mars 1943 (SFS 1943: 286

och 287 samt 1950: 113 och 1951: 12) och med Norge den 17 december 1949 (SFS 1950: 591 och 592).

När handräckning skall begäras för uttagande i främmande stat av i avtalen avsedda utskylder och avgifter, är förfarandet i princip så ordnat att vederbörande svenska myndighet inger till länsstyrelsen en till Kungl. Maj:t ställd ansökan om handräckning. Länsstyrelsen föranstaltar om viss utredning och överlämnar därefter ärendet med eget yttrande till Kungl. Maj:t. Efter vederbörlig beredning av ärendet inom finansdepartementet avgör Kungl. Maj:t huruvida framställning hos den främmande staten skall göras eller ej. Fattas beslut om sådan framställning, meddelas detta till finansministeriet i den främmande staten, som uppdrager åt vederbörande myndighet att vidtaga handräckningsåtgärder och redovisar ärendet åter till finansdepartementet samtidigt med att indrivna medel överföras till Sveriges riksbank. Kungl. Maj:t meddelar därefter vederbörande svenska myndigheter vad sålunda förekommit samtidigt som de indrivna medlen tillföras den som begärt indrivningen.

Gör den främmande staten framställning om handräckning i Sverige, skall sådan framställning prövas av Kungl. Maj:t. I samband därmed verkställs utredning angående vederbörandes uppehållsort o. d. Beslutar Kungl. Maj:t om handräckning, uppdrages åt länsstyrelse att ombesörja sådan. Efter fullgjort uppdrag redovisas ärendet till Kungl. Maj:t, som i sin tur underrättar den som gjort framställningen om handräckning angående resultatet av densamma.

De uppgifter, som enligt det nu återgivna ankomma på Kungl. Maj:t, äro av sådan beskaffenhet att de böra kunna överlämnas till riksskattenämnden. Med hänsyn till ärendenas antal — mellan 2 000 och 3 000 ärenden inkomma f. n. årligen till finansdepartementet — skulle en önskvärd avlastning av departementets arbetsbörda i fråga om ärenden av i huvudsak rutinkaraktär uppnås, om ett dylikt överlämnande komme till stånd. Jag får därför i princip förorda att så sker.

Biträdes vad jag sålunda förordat synes riksdagen böra underställas förslag till bemyndigande för Kungl. Maj:t att, i den omfattning som med hänsyn till olika omständigheter befinnes ändamålsenligt, till riksskattenämnden överlämna sådana med tillämpningen av ingångna handräckningsavtal sammanhängande arbetsuppgifter, vilka för närvarande ombesörjas av Kungl. Maj:t. I de fall, då ett dylikt överlämnande förutsätter överenskommelse med den främmande staten, har jag — därest riksdagen skulle lämna Kungl. Maj:t bemyndigande av nyss angiven art — för avsikt att taga initiativ till sådan överenskommelse i syfte att möjliggöra ett överförande av arbetsuppgifterna på riksskattenämnden fr. o. m. den 1 juli 1952 eller den senare dag, som kan befinnas lämplig.

Skulle åt riksskattenämnden uppdragas att handha med tillämpningen av dubbelbeskattnings- och handräckningsavtal sammanhängande uppgifter i enlighet med det nu sagda, synes det ligga i sakens natur att nämndens be-

slut i dylika ärenden icke böra kunna överklagas. Skulle riksdagen lämna Kungl. Maj:t det av mig ifrågasatta bemyndigandet, torde detta bemyndigande få anses innefatta rätt för Kungl. Maj:t att meddela föreskrifter jämväl i sistnämnda hänseende.

I detta sammanhang torde även få anmälas frågan om den förstärkning av riksskattenämndens personal, som kan bli nödvändig vid ett genomförande av den av mig i proposition nr 79 till årets riksdag föreslagna konjunkturbeskattningen. I nämnda proposition förutskickade jag att en utökning av riksskattenämndens personal kunde bli erforderlig men att frågan härom borde anmälas för Kungl. Maj:t i ett senare sammanhang.

Enligt den föreslagna förordningen till konjunkturskatt skall det åligga riksskattenämnden att taga befattning med spörsmål och utredningar i olika hänseenden rörande konjunkturskattetaxeringar. Detta kommer utan tvivel att i avsevärd grad öka nämndens arbetsbörda.

Sålunda skall riksskattenämnden efter framställning från landskamrere, taxeringsintendent, prövningsnämnd eller eljest när anledning kan anses föreligga avgiva yttranden i ärenden rörande taxering till konjunkturskatt.

Efter framställning av näringsorganisation och i vissa fall enskild skattskyldig skall riksskattenämnden avgiva förklaring beträffande visst slag av rörelse, att inkomstökning såsom oberoende av den särskilda konjunktoren icke skall beskattas till konjunkturskatt. Har sådan förklaring avgivits, äger taxeringsintendent påkalla nämndens uttalande om att förklaringen icke skall avse viss skattskyldig.

Vidare skall nämnden fastställa grunder till ledning för skattskyldigs utredning om prisstegring utöver omkostnadsökning vid beräkning av taxerad merinkomst av skogsbruk i vissa fall, varjämte nämnden, när anledning därtill uppkommer, skall till Kungl. Maj:t avgivna förslag rörande tillämpning av konjunkturskatteförordningen. I fråga om deklaraionsblanketter, blanketter för taxeringsarbetet och anvisningar för deklaration och taxering torde det vara lämpligt att uppdraga åt nämnden att uppgöra erforderliga förslag.

Slutligen har riksskattenämnden att i enlighet med den allmänna bestämmelsen i sin instruktion genom rådgivande och vägledande verksamhet främja en riktig och enhetlig tillämpning av förordningen om konjunkturskatt.

Riksskattenämnden har såsom framgår av det nu anförda dels att meddela beslut och vidtaga andra åtgärder i vissa grupper av ärenden, som enligt sin natur böra ankomma på handläggning av central myndighet, dels ock att utöva rådgivande och vägledande verksamhet i förhållande till de lokala taxeringsorganen. Med all sannolikhet blir det härvid ofta fråga om komplicerade fall och fall av principiell betydelse, vilkas bedömande måste föregås av utredningsarbete, som kan antagas bli av både arbetskrävande och tidsödande natur.

Taxeringen till konjunkturskatt skall i första instans åsättas av pröv-

ningsnämnderna, i följd varav taxeringsarbetet kommer att åvila taxeringsavdelningarna vid länsstyrelserna. Dessa avdelningar äro redan nu och komma även i fortsättningen att bli hårt belastade med arbetsuppgifter. Det är därför ur det allmännas synpunkt angeläget, att riksskattenämnden beredes möjlighet att fullgöra på densamma ankommande göromål beträffande konjunkturskattetaxeringen med särskilt aktgivande på nödvändigheten av att söka underlätta utförandet av de taxeringsavdelningarna åliggande göromålen.

Ur de skattskyldigas synpunkt är det av vikt att de på riksskattenämnden ankommande uppgifterna utföras med beaktande av de svårigheter, inför vilka de därav berörda skattskyldiga ställas då de skola fullgöra deklara-tionsplikten och andra åligganden enligt konjunkturskatteförordningen.

Med den utformning, som den föreslagna beskattningen erhållit, kan det därmed förbundna arbetet för såväl de skattskyldiga som taxeringsmyndig-heterna avsevärt begränsas, om blanketter och annat material tillhandahål-las i god tid och om de beslut och direktiv, som det ankommer på riksskatte-nämnden att meddela, kunna meddelas snabbt. I detta hänseende må sär-skilt erinras om riksskattenämndens åliggande att från skattskyldighet och deklara-tionsplikt undantaga sådana kategorier rörelseidkare, vilkas inkomst-ökningar äro att anse såsom oberoende av vinstkonjunkturen. Beslut härom böra givetvis meddelas i så god tid före deklarationstidens utgång, att de skattskyldiga icke skola sväva i okunnighet om huruvida de ha att vidtaga åtgärder för upprättande av deklaration eller ej. En ändamålsenlig begräns-ning av deklarationsskyldigheten minskar taxeringsmaterialet och därmed arbetet för taxeringsmyndigheterna.

Då vid beräkningen av personalbehovet för riksskattenämndens kansli för innevarande och kommande budgetår anledning icke förelegat att räkna med de omfattande arbetsuppgifter, som tillkomma därest konjunkturskat-teförslaget genomföres, är det ofrånkomligt att personalen förstärkes.

Behovet av personalförstärkning omfattar, såvitt nu kan bedömas, i första hand en kvalificerad tjänsteman i taxeringsintendents eller taxeringsrevisors ställning. Denne tjänsteman bör, så snart beslut om konjunkturskatten fat-tats, uppgöra förslag till blanketter, anvisningar o. dyl. samt förbereda andra åtgärder, som ankomma på riksskattenämnden. Efter hand bör denne tjänsteman börja fungera såsom centralkonsulent för konjunkturskattetaxe-ringen med uppgift att bereda på riksskattenämndens handläggning ankom-mande ärenden och att bistå taxeringsavdelningarna med råd och upplys-ningar. Särskild vikt bör läggas vid sistnämnda göromål och tjänstemannen bör för fullgörande av sitt uppdrag kunna besöka taxeringsavdelningarna för överläggning med tjänstemän, som ha att taga befattning med konjunkturskattetaxeringen. För att icke kansligöromålen skola inkräkta på möjlig-heterna att bistå taxeringsavdelningarna torde det bliva erforderligt, att under viss del av den tid, varunder arbetet med taxeringen pågår, ytterli-gare en tjänsteman anställs å riksskattenämndens kansli. På denne bör

ankomma att utföra löpande göromål av sådan karaktär, som i allmänhet utföres av amanuens eller tjänsteman i motsvarande ställning.

Taxering till konjunkturskatt kan enligt den föreslagna förordningen äga rum till och med den 31 januari 1954. Emellertid torde det knappast föreligga behov av särskild förstärkning av riksskattenämndens personal efter den 28 februari 1953.

För skrivgöromål i anledning av förevarande arbetsuppgifter böra beräknas utgifter motsvarande avlöning för ett kontorsbiträde. Härjämte torde erfordras viss ytterligare tillfällig skrivhjälp.

Kostnaderna för den personalförstärkning som sålunda föreslagits, torde, efter ett rörligt tillägg av 33 (resp. 32) procent, kunna beräknas till 5 000 kronor för tiden 1 maj—30 juni 1952 och till 21 000 kronor för tiden 1 juli 1952—28 februari 1953. Till bestridande av utgifter för skrivmaterialier, telefon etc. torde för angivna tidsperioder böra beräknas 1 000 kronor resp. 1 500 kronor. Härutöver torde under nästa budgetår uppkomma vissa resekostnader dels för förenämnde centralkonsulent och dels för riksskattenämndens ledamöter vid ökat antal sammanträden i anledning av konjunkturskatteärendena. Medelsbehovet härför torde preliminärt kunna uppskattas till 4 000 kronor.

Vidare torde å riksskattenämnden ankommande särskilda åtgärder beträffande merinkomst av skogsbruk kräva, att skogsteknisk sakkunskap anlitas. Härför torde böra beräknas ett belopp av 3 000 kronor.

Då medel till i det föregående angivna ändamål ej finnas ställda till riksskattenämndens förfogande torde bemyndigande för Kungl. Maj:t böra inhämtas av riksdagen att från vederbörliga till riksskattenämndens verksamhet anvisade anslag ställa erforderliga medel härför till förfogande.

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen lämna Kungl. Maj:t bemyndigande att

dels uppdraga åt riksskattenämnden att fr. o. m. den 1 juli 1952 eller senare dag, som kan befinnas lämplig, övertaga de i det föregående angivna arbetsuppgifter, som sammanhånga med uppbörds- och taxeringsförfarandet och som enligt nu gällande bestämmelser ankomma å Kungl. Maj:t, ävensom — sedan i förekommande fall avtal därom träffats med vederbörande främmande stat — med tillämpningen av mellan Sverige och främmande stater ingångna dubbelbeskattnings- och handräckningsavtal sammanhängande arbetsuppgifter, vilkas handläggning enligt nuvarande bestämmelser ankommer å Kungl. Maj:t;

dels ock att av de till riksskattenämndens förfogande för budgetåret 1951/52 och 1952/53 anvisade anslagen till avlöningar och omkostnader bestrida uppkommande kostnader för riksskattenämndens handläggning av konjunkturskatteärenden.

Kungl. Maj:ts proposition nr 108.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Hans Wenker.